בס"ד

מקור הברכה

חכמה ומוסר

עלון 663 דו שבועי

עלון בעניני פרשת השבוע, מוסר, הלכה, ואגדה. בראשות הרה"ג **אברהם טויל הכהן** שליט"א ראש הישיבה הגבוהה לבוגרי ישיבות קטנות מצטיינים וכולל אברכים - "**חכמה ומוסר**". פעיה"ק רכסים ת"ו, רח' התאנה 2 טל' - 9847363 - 04.

ראש השנה

תחל שנה וברכותיה

בשבת, א' דראש השנה תשפ"א,

* **מפטירין: ויהי איש** שמואל א' א'.

* אי"ה, מברכין ברכת הלבנה, ממוצאי יום כיפורים.

זמני הדלקת נרות שבת

כניסת השבת

חיפה : 6 : 11

תל אביב : 6 : 20

ירושלים : 6 : 05

יציאת השבת

חיפה : 7 : 18

תל אביב : 7 : 18

ירושלים : 7 :19

ר"ת חיפה : 7 : 54

ר"ת תל אביב : 7 : 54

ר"ת ירושלים : 7 : 59

האזינו

שבת תשובה

* מפטירין: שובה ישראל הושע י"ד.

זמני הדלקת נרות שבת

כניסת השבת

חיפה : 6 : 02

תל אביב : 6 : 11

ירושלים : 5 : 56

יציאת השבת

חיפה : 7 : 08

תל אביב : 7 : 09

ירושלים : 7 : 10

ר"ת חיפה : 7 : 44

ר"ת תל אביב : 7 : 44

ר"ת ירושלים : 7 : 47

פרשת וה' פקד.

"אימת המשפט"

להצלחת הרב לירן אלקובי הי"ו

בספר "לקח טוב" ממחיש נפלא את אימת המשפט הצריכה להיות באמת, ומאידך את הגחוך הנורא המצוי אצלנו":

"אמרו לו [תלמידי רבי יוחנן בן זכאי לרבם]: רבנו, ברכנו. אמר להם: יהי רצון שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם. אמרו לו תלמידיו: עד כאן? אמר להם: ולואי תדעו, כשאדם עובר עברה אומר, שלא יראני אדם. **(ברכות כח)**

הספור שלפנינו ממחיש את גדל ההבדל בין פחד בני האדם ממשפט בשר ודם, לבין פחדם מדין ראש השנה.

מהלך אדם בחוצות מוסקבה. על כל צעד ושעל הוא מלא חשדנות שמא עוקבים אחריו, שמא יעצרוהו לפתע פתאום על לא עול בכפו. ואם יעצרוהו, יודע הוא היטב מהי מדת סאת היסורים הצפויה לו. ולפתע... נעצרת מכונית לידו, לכאורה מכונית אזרחית, ומתוכה מגיח איש חסון המציג את עצמו כסוכן חשאי של המשטרה. בלי אמר ודברים הוא דוחף את קרבנו אל תוך המכונית. משיצאו לדרך, הפטיר הסוכן במלים קצרות: "הנך צפוי לעמד לדין בקרום! ", והחל לדהר לעבר תחנת המשטרה.

לשמע הדברים נחרד האיש עד מאד, והחל לשקע בהרהורים נוגים ביותר. הוא הבין היטב את משמעות העמידה לדין במדינה אשר אין בה צדק ומשפט. אדם יכול להיות חף מפשע, ובכל זאת הוא עלול להענש בענשים חמורים ביותר. בעיני דמיונו חזה האיש את הדברים הגרועים ביותר. יתכן, הרהר, שאני צפוי למאסר ממשך, ואולי גם עם עבודת פרך; שמא יגלוני לסביר, ואולי יגזר עלי אשפוז בבית חולים לחולי רוח. גם ענשים חמורים יותר לא נעדרו ממחשבתו. יהיו הדברים אשר יהיו, מצבי חמור מאד סכם לעצמו. ויגון עמק מהול בחרדה נוראה אפף אותו.

לפתע נעצרה המכונית באחת הסמטאות. הנהג התרומם ממושבו ותפס את מקומו ליד האיש. מה קורה עתה? שאל את עצמו. אך לא נותר זמן למחשבות הנהג פתח פיו ואמר לו: "יודע אני שהנך יהודי, גם אנכי יהודי כמוך. אתה סברת לתמך שהנני מובילך אל בית המשפט של שלטון הרשע בארצנו, אך טעות היא בידך. כאשר אמרתי לך שהנך צפוי לעמד בקרוב לדין, כונתי היתה לדין ראש השנה הממשמש ובא. בכך רציתי לעורר אותך לקראת יום הדין".

אך יצאו הדברים מפי האיש, ואנחת רוחה נפלטה מהאסיר המשחרר. העננה הכבדה של פחד ודאגה פנתה את מקומה לגל של אשר אשר הציף אותו. כדי לבטא את הרגשתו, הוסיף ואמר: "נו, אם זה רק משפט ראש השנה, הרי זה באמת לא כך כך נורא. כל זמן שסברתי שמדבר במשפט בשר ודם יראתי וחרדתי לגורלי, אך עתה שמתברר שמדבר בדין של ראש השנה אין לי מה לדאג, הכל יהיה, בעזרת השם, בסדר".

דברים אלה מבטאים יפה את גדל רחוקנו מההתיחסות האמתית לתקף קדשת היום. קשה לנו לקרב אל החוש שאכן הוא "נורא ואים". מלאכים אמנם בו יחפזון וחיל ורעדה יאחזון, אך לדידן משפט בשר ודם הוא מוחשי יותר, ולכן גם מרשים ומפחיד יותר.

אולם אם כל זאת נוכל ללמד מכאן מה גדולה היא מדת הגחוך בשלותנו ובאדישותנו מול המשפט של שופט כל הארץ, לעמת הפחד התוקף כל בר נש בעמדו לפני בשר ודם. היש לכך הצדקה כל שהיא? הלא "בראש השנה יכתבון וביום צום כפור יחתמון כמה יעברון וכמה יבראון, מי יחיה ומי ימות... מי ישקט ומי יטרף, מי ישלו ומי יתיסר, מי יעני ומי יעשר, מי ישפל ומי ירום". **(לקח טוב)**

פרשת האזינו.

"כולנו יחד - בברכה שלימה"

על דלת בית המדרש בקלם, בית היוצר לגדולי תנועת המוסר, תלויה היתה מודעה בימים הנוראים. לשנן, ולהפנים. וכך נאמר בה: הלכה פסוקה היא, שעוברי מדבריות חייבים לברך ברכת "הגומל" על הצלתם. כי במדבר, בישימון דרך, אורבות סכנות נוראות. רבים תעו, אחרים נפלו טרף לחיות רעות ולשודדי דרכים. הניצל, חייב להודות ברגש, בקהל עם. והאמת, שהעובר בשלום את הימים הנוראים, עבר מקום סכנה נורא יותר מישימון המדבר. אין להשוות את האכזרים שבשודדים למקטרגים שבראנו בעוונותינו, ועליהם נאמר: "ומלאך אכזרי ישולח בו". אין להשוות חיתו יער למזיקים ולמחבלים שיצרנו בחטאינו. מדוע איננו מברכים "הגומל" לאחר הימים הנוראים?! מסיבה אחת ויחידה: כי איננו בטוחים שעברנום בשלום...

ואם השווינו את הימים הנוראים לחציית המדבר, נמשיך ונאמר: החפץ לעבור את המדבר בשלום, לא יחצהו לבדו! לבדו, חשוף יהיה לכל הסכנות. לבדו, עלול יהיה לתעות ולאבד דרכו. להוותר בלא מים וצידה. לבדו, אם יחלה, מי יעזרהו. מי יושיעו?! אבל אם יחצה בשיירה - יהיה בה מורה דרך שידריכה לבל תטעה. אם תאזל צידתו לא יניחוהו לגווע ברעב ובצמא. החיות הרעות פוחדות להתנפל על שיירה. בכוחה אף להתגונן מפני שודדים. ואם יחלה, ישאוהו עימם עד למקום יישוב... כך, הדרך לעבור בשלום את הימים הנוראים, היא באווירת אחדות. בגישור על פערים, השלמה בין יריבים, עזרה הדדית.

ויש בכך גם דברים נשגבים, גבוהים ורמים. הרי ראש השנה הוא יום, בו ממליכים את הבורא על הבריאה. "אימרו לפני מלכויות, כדי שתמליכוני עליכם". אחד הטעמים שכתב רב סעדיה גאון לתקיעת שופר - הראשון שבעשרת הטעמים - הוא: "מפני שהיום תחילת הבריאה, שבו ברא הקדוש ברוך הוא העולם ומלך עליו. וכן עושים המלכים.

ההמשך בעמוד הבא.

אסור לעיין בעלון זה בשעת התפילה, נא לשמור על קדושת העלון (גניזה).

משל ונמשל...

"כי-ידין ה' עמו" (דברים לב, לו).

דינו של ה' הוא יום יומי.

דרכו של עולם שאדם הקונה סחורה בהקפה מן החנווני, הוא זה שבא אל החנווני ומשלם לו את חובו. אין זו מדרכו של עולם, שהחנווני יחזר אחר לקוחותיו כדי לגבות מהם את חובותיהם.

מחמת נוהג זה קורה לעתים, שללקוח אין כסף לשלם את חובו, אף שכבר הגיע מועד הפירעון, ואז, מחמת הבושה, הוא משתמט מלהראות את עצמו לחנווני, וע"י כך עובר הזמן והוא לא משלם את החוב, שהרי בדרך כלל החנווני אינו מחזר אחריו.

רבי נתן גשטטנר בספרו 'להורות נתן' על מסכת אבות על דברי המשנה: והגבאין מחזירים תדיר בכל יום, מסביר:

בחנות שהיא העולם הזה אין נוהגים כן. לפרעון החוב, אין ממתינים עד שיבוא החייב לשלם, אלא יש גבאים המחזירים תדיר בכל יום לגבות את החוב, ואין אדם יכול להשתמט מלשלם להם עד שיהיו בידיו מעות. עליו לשלם מיד כאשר הוא נתבע.

והתנא מוסיף: תדיר בכל יום, כוונתו היא שמכיון שבחוב של בשר ודם אין אדם פורע בתוך זמנו, וקיימא לן (שולחן ערוך חו"מ עג, א): המלווה את חברו סתם - אין הלוואה פחות משלושים יום, לכן מסביר התנא שלא כן הוא בכל הקשור להנאות העולם הזה.

זמן פרעונן של הנאות אלו עלול להיות בכל יום, כי אין אדם יודע מתי תגיע עתו. כל אדם עומד בדין תמיד, ובכל רגע ורגע הוא עלול להתבע. לפרט את מעשיו ולתת דין וחשבון עליהם.

מסיבה זו על האדם להיות מוכן תמיד, וכפי שנאמר "בכל עת יהיו בגדיך לבנים".

עמוד התפילה...

* **אי"ה מדי יום מתקיים מנין בשחרית יחד עם בחורי הישיבה הגבוהה בוגרי ישיבות קטנות מצטיינים.**
הצבור היקר והקדוש מוזמן.
קורבנות ב: 6.55. ישתבח ב: 7.30.
* **וכן מדי שבת, קורבנות ב: 7.15.**

אבות-ובנים

אי"ה מדי שבת קודש, אחר תפילת מנחה בשבת קודש, מתקיים לימוד של **אבות ובנים** בבית מדרשנו, **הצבור הקדוש מוזמן, להגדיל תורה ולהאדירה.**

בס"ד, שיעור תורה בקרית חיים...

כמו כן, הננו שמחים להודיע לציבור הקדוש, שמתקיים שיעור ע"י מורנו ראש הישיבה שליט"א מדי שבוע ביום שני בקרית חיים מערבית ברח' אברבנאל (בבית הכנסת הלבן-הקרוב לים) בהלכות שבת, מספר בן איש חי, **הציבור היקר והקדוש מוזמן להגדיל תורה ולהאדירה.**

רואים ישועה והצלחה!!!

המעונינים לתרום לאחת מסעודות **הישיבה - לעלוי נשמת נפטרים, לרפואה, להצלחה, לזווג הגון, לזרע של קיימא או הצלחה בכל הענינים, התרומה לישיבה** בסך - 200 ש"ח.
ויהי רצון שבזכות החזקת התורה הקדושה, שתבורכו בכל מילי דמיטב. לתיאום בט"ל: 9847363 - 04.
או דרך בנק הדואר, מס' החשבון בבנק הדואר - 2598156.

זמני התפילות והשיעורים בימי החול לציבור הקדוש.

אי"ה, בבית מדרשנו מתקיים מדי יום בשחרית תפילה כותיקין. להלן זמני הנץ החל משבת "**ראש השנה, - האזינו**":

יום	טלית/ ותפילין	נץ
ש	5:35	6.26:15
א	5:36	6.26:45
ב	5:37	6.27:30
ג	5:37	6.28:00
ד	5:38	6.28:45
ה	5:39	6.29:30
ו	5:39	6.30:00
ש	5:40	6.30:45
א	5:41	6.31:30
ב	5:42	6.32:15
ג	5:42	6.32:45
ד	5:43	6.33:30
ה	5:44	6.34:15
ו	5:44	6.35:00

עלות השחר - 5:14

עלות השחר - 5:19

השיעור בכולל ערב לקהל הקדוש.

* שיעור הכנה מ: 21.00 - 20.30.

* ומהשעה: 22.00 - 21.00 שיעור ע"י מורנו ראש הישיבה, במסכת ביצה דף - יג.

שמירת הלשון

* מדי יום חמישי בערב בשעה: 21.45 אי"ה יתקיים שיעור מוסר בעניני **שמירת הלשון**.

אחר תפילת שחרית **שיעור בהלכה** ע"י מורנו ראש הישיבה **או"ח טור וב"י, ומ"ב.**

מנחה: 18.40.

ערבית ראשונה: 20.15.

äéðù úéáøò: 22.00

שיעור מוסר מדי יום ע"י מורנו ראש - הישיבה והכולל.

בשעה: 18.25. **הצבור היקר והקדוש מוזמן להגדיל תורה ולהאדירה.**

מכותלי בית המדרש בימי שישי ושבת

* **ביום שישי בבוקר** שיעור עם מורנו הראש ישיבה מהשעה: 11.15 - 13.20 במסכת **בבא מציעא**, ואחרי כן תפילת מנחה. הצבור הקדוש מוזמן.

* **בליל שבת** שיעור בשעה: 21.45 - 22.45. äøåáä ø÷éä ùåã÷äå ïîæåî ìéãâäì äøåú.

* **וביום השבת:** אחרי תפילת הנץ מתקיים שיעור בהלכה - בהלכות שבת סימן **שצ"ו,** עם הסברים למעשה ע"י מורנו ראש הישיבה (קידושא רבה אחר התפילה). äøåáä ø÷éä ùåã÷äå ïîæåî ìéãâäì äøåú.

* **בשבת** בין השעות: 15.30 - 17.00 - שיעור כחצי שעה חומש עם פירוש **הרמב"ן, ואחרי כן בית יוסף ושו"ע אורח חיים,** ע"י מורנו ראש הישיבה. ואחרי כן בשעה 17.00 תפילת מנחה. äøåáä ÷éä ùåã÷äå ïîæåî ìéãâäì äøåú.

דבר המערכת.

לכל אחינו "בית ישראל" עליה בתורה ויראת שמים, וקיץ בריא ושמח.

המעונינים לזכות לתרום ל"זכוי הרבים", ע"י הוצאת עלון זה לאור, ע"י תרומה לישיבה בסך - 200 ש'. עם אפשרות לפרסום, לעלוי נשמת או להצלחה בכל הענינים, או בחסות שתפורסם. אפשר לצור קשר עם המערכת בט"ל - 0527-182434

המעונינים לתרום להחזקת המוסדות: מס' חשבון בנק הדואר - 2598156 תזכו למצוות.

שתוקעים לפניהם בחצוצרות ובקרנות להודיע ולהשמיע בכל מקום תחילת מלכותו. וכן אנו ממליכים עלינו את הבורא יתברך ביום זה. וכן אמר דוד: בחצוצרות וקול שופר, הריעו לפני המלך ה'!"

מספרים, שהגאון רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל היה שמח שמחה גדולה ועצומה בעת תקיעת השופר: ממליכים את הבורא יתברך! מסיח היה דעתו מעצמו, מסכנת ואימת הדין, לשמוח בהמלכת בוראו!

וכתב הסבא מקלם זצ"ל, באותה מודעה שתלה על דלת בית המדרש, והכתירה בכותרת: "הערה נוראה", מלכות המלך נבנית מהתגייסות נתיניו לעובדו שכם אחד. והכל יודעים, שאם חצר המלך שורצת תככים ופלגנות, מתערער שילטונו. ורבינו תם זצ"ל כתב ב"ספר הישר", שמעבודת מלך בשר ודם נבין עבודת מלך מלכי המלכים ברוך הוא. גם בשטח זה: "ויהי בישורון מלך" - אימתי - "בהתאסף ראשי עם, יחד שבטי ישראל".

ונסיים בלשונו של הסבא מקלם, שם: על כן חובה עלינו קודם יום הדין הבא עלינו לטובה לקבל על עצמנו לעסוק במצות עשה: "ואהבת לרעך כמוך"", ובזה תהיה אחדות בין עובדי ה' יתברך, ויעלה בידינו יפה ענין "מלכויות", ובזה יבוא זכרוננו לפניו לטובה - ואם חלילה עוון שינאת הבריות בידינו, איך לא נבוש ולא ניכלם להיות דוברי שקרים חלילה ולבקש: "מלוך על כל העולם כולו בכבודך", ואנחנו לעצמנו לא הכנו עיקר קיום של מלכות שמים עלינו בתוקפו!

והוסיף, שיש לעיין בעיקרון זה בברכת הגאולה שלפני תפילת העמידה. באמרנו: "על שפת הים יחד כולם הודו והמליכו", אין המלכה מושלמת אלא באחדות הנתינים! עד כאן דברי קדשו.

והדברים מפורשים במדרש: בשעה ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים שנאמרו בפרשה זו חוץ מארבעים ותשע שנאמרו בתורת כהנים, הוריקו פניהם ואמרו: מי יכול לעמוד באלו? מיד קרא להם משה והיה מפייסן... אמר: "אתם ניצבים היום כולכם", אימתי, כשתהיו כולכם, אגודה אחת. שנאמר: "ואתם הדבקים בה' אלקיכם, חיים כולכם היום"...

שיחת מוסר שנאמרה בהיכל ישיבת "חכמה ומוסר" ע"י מורנו ראש הישיבה והכולל.

השיחה נאמרה בהקשר לספר "שערי תשובה".
שער ג פרק: כד.

וכשאדם מדבר איתך, ואתה מגיב בחוסר זהירות, אתה נכנס לאיסור אונאה! ועל כך עמד ר"י מסלנט לפני מאות שנים, - יש הרבה רגש לגבי המצות של 'בין אדם למקום', ולגבי 'בין אדם לחבירו' לא רק שאין רגש אלא יש גם הפקרות!

אם יש לפני האדם אוכל כשר, ומונח ליד גם כזית נבילה, וכזית שרץ, הוא שם לב כל זמן האכילה שלא יתערבב לו האוכל הכשר עם האוכל הלא כשר, כל הזמן העין פקוחה יפה יפה. ואף אם משהוא מדבר איתו, הוא לא מרים את העיניים מהאוכל.

- שואלים אותו, למה הוא לא מסתכל על החבר?

- הוא עונה: "שמע, כל רגע המאכלים יכולים להתערבב לי פה, ולכן אני חייב לשים עין!"

ואם הוא הלך לחדר וחזר, ונכנס לו ספק מה האוכל הכשר, אפילו במוצאי יום כיפור, הוא מחליט מיד, 'לא נאכל ולא נשתה, מה, אני יאכל דברים כאלה, וכי השתגעתי?!'

וכשהוא מדבר עם החבר, אולי הוא נכנס לגדר אונאה? למה שם הוא לא חושש? למה שם הוא לא שם עין בְּדֶרֶיכוּת כל הזמן?...

והולך ומספר גם לאשתו, וידוע, ברוב דברים לא יחדל פשע... או, מדבר עם חבר חצי שעה, מגלגל איתו דברים, לא שם לב ומעביר לו איזה לשון הרע...

בשביל לדבר 'חצי שעה' האדם צריך להיות בנוי טוב, - לדבר חצי שעה עדין, - רק מכבד, רק מתחשב, לא לשון הרע...

אני חושב, שיותר קשה לדבר חצי שעה בצורה נכונה, מאשר ללמוד תוספות חצי שעה. כל הזמן לשים לב שלא לפצוע, לא לדקור, זה נסיון. כשאנשים מדברים הם נחים. מה הפרוש הם נחים, זאת אומרת, שיש הפקרות בשיחה, הוא נח משמירת הלשון ומדבר מה שהוא רוצה...

אם הוא טעה בדיבור זה נקרא 'מעשה'. כשמדברים, צריכים להיות במתח כל הזמן, לחשוב על כל משפט: האם זה נקרא לשוה"ר, האם זה בגדר רכילות, האם זו הלבנה, האם זה בגדר אונאה, האם לפי דעת התורה זה לא בגדר מינות.

הרבה מהאנשים מרשים לעצמם לדבר שעות, ביחוד בבין הזמנים!...

אני חושב, שמי שבטבע שלו בנוי טוב, אז מחמת הטבע הטוב שלו הוא מכבד כל הזמן, אבל מי שלא בנוי טוב, הוא צריך להזהר הרבה מאוד. כל מילה שיוצאת מהפה שלו צריכה לעבור בדיקה. האם אתה שם לב למה שאתה עונה?

והענין הזה שייך גם 'במשא ומתן', - גם כשאדם נושא ונותן בדברי תורה, לפעמים אפשר לומר כך ואין אונאה או שאומרים כך ויש אונאה!...

שמעתי מישהו שהסביר כך, כתוב (בבא מציעא נט.) אמר רבי אלעזר: וכו' ואף על פי ששערי תפילה ננעלו שערי דמעות לא ננעלו, שנאמר (תהלים ל"ט) שמעה תפלתי ה' ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש. למה שערי דמעות לא ננעלו, כי אפילו שהשער סגור 'הדמעות' עדיין יכולות לעבור מתחת לשער.

כשושטפים את הרצפה המים עוברים מתחת הדלת, וכך גם הדמעות נכנסות. הבעש"ט היה אומר, שלכל שער יש את המפתח שלו, אבל עם גרזן פותחים את כל השערים, והדמעות זה גרזן!

השערים כבר ננעלו, ה' לא מקבל את התפילה. אבל כשאדם בוכה לפני ה', זה מתקבל!

אני לא מדבר על שערי אונאה, אלא לבקש מה' דברים טובים... במשך החיים ראינו הרבה אנשים שהיו בצרות גדולות והם התפללו לפני ה' ונושעו, למרות שבדרך העולם היה נראה שכל הדרכים נסגרו בעדם,

ההמשך יובא בעוד שבועיים אי"ה.

בס"ד

לפרשת								האזינו
מצא 18 מילים בתפזורת. במאונך ובאלכסון.								מצא מימרה מסתתרת .
ל	מ	י	כ	ל	מ	י	ח	ה
ע	ח	ה	ש	ו	פ	כ	מ	ח
מ	י	ד	מ	ע	ו	ת	ה	ד
ל	ח	ע	ל	י	מ	פ	ה	ק
ה	א	ד	מ	ח	י	ע	ר	ח
י	מ	י	כ	ש	ר	ל	מ	ע
ב	ח	י	ל	א	מ	ו	ע	ל
ש	י	ש	פ	ו	כ	ח	י	מ
י	ח	ת	ד	מ	ע	ו	ת	ש
ש	מ	ע	ל	ל	ח	ש	מ	ח
ר	ב	נ	י	ו	א	ל	י	ל
ל	ש	ח	כ	ש	ה	מ	מ	ש
י	ק	ט	נ	י	מ	כ	ל	ה
ע	ח	ש	מ	ר	ש	ח	נ	ת
מ	ק	ר	מ	ע	י	ו	ב	ו
ש	ו	י	ח	פ	מ	ש	ל	ע
צ	ח	ר	ד	א	ר	י	מ	ר
ל	מ	ש	ע	צ	ש	ע	ח	פ
ת	ו	מ	ד	ש	י	מ	ש	י

ירעף	שערום	צור
תשי	תמים	פעלו
אמונה	צדיק	ישר
נבל	חכם	אש
קדחה	עמרה	שדמות
חלל	שביה	פרעות

האם מצאת את המשפט

כל השופך דמעות על אדם כשר לא ישפוך דמעות על בניו כשהם קטנים

מאת : צוואת רבי אליעזר הגדול

בס"ד
אפשרויות בהתפוקחות לשמחות!
קח פסק זמן...
הבוקר/ צהרים/ערב ?
או שמא איפוח?
בישיבת 'חכמה ומוסר' שכונת בנה ביתך רח' התאנה 2 רכסים.
בנשיאות הרה"ג **אברהם טוויל הכהן** שליט"א ראש הישיבה.
לפרטים: הרב נתנאל יהב, טל': 7124735 - 052.
* שמחות האירוח איועדות רק לצרוקים.
בימי שני מדי שבוע מתקיים שיעור מפי ראש הישיבה שליט"א בשעה 19:45 בבית הכנסת הלבן ברח' אברבנל, בקרית חיים מערבית.
בכל יום שני בשעה 20:15 מתקיים שיעור תורה בביהכנ"ס "נצר יעקב" ברח' ט'רניחובסקי 9, קרית בנימין קרית אתא. ע"י אחד מרבני הישיבה.

מעשיות

הגאון רבי שמעון לביא זצ"ל

"יחי ראובן ואל ימות", אל ימות מוות נוסף. ופירש רבינו בחיי זצ"ל על פי הקבלה, שלא ישוב עוד בגילגול אלא יהנה לעד מזיו השכינה. והבטחה זו הובטח השבט כולו, כמבואר שם. הבטחה דומה הובטח דניאל, כשנאמר לו: "ותנוח ותעמוד לגורלך לקץ הימין", כמו שאמרו בזוהר הקדוש. ובעניין זה - סיפור:

סיפר הגאון רבי ברוך פייתוסי זצ"ל מליוורנו: מעשה בימי המקובל האלוקי רבי שמעון לביא זצ"ל מטריפולי, שהגיע לעירו איש אחד מארץ מרחקים, עטוף איצטלת חכמים ומתחזה לחכם רזים, ואמר, שמכיר בחכמת הפרצוף ויודע לומר לכל אדם איזה גילגול הוא, ונשמת מי שוכנת בקירבו, על מה נשלח לעולם ומה עליו לתקן כדי לזכות במנוחה נכונה ובכפרה גמורה. היה עושה תיקונים וגוזר צומות וסיגופים.

באו המונים ושיחרו לפיתתו, ביקשו תיקון לנפשם וכפרה לעוונם. שמע רבי שמעון לביא ושלח אחריו שיבוא אצלו, להודיעו סוד נשמתו ורזי תיקונו, והלה, בגאוותו וברמות רוחו, סירב לבוא.

התאזר רבי שמעון בעוותנותו, חלץ תפיליו והלך אל האיש. עמד לפניו וחילה את פניו, שיאמר גילגול מי הוא, ומה תיקונו.

הביט הלה בפני המקובל האלוקי בעיון רב, ואמר - וה' הכשילו לגלות קלונו: "כבודו הוא גילגולו של דניאל איש חמודות".

כשמעו כן, צעק הרב צעקה גדולה ומרה: "צא מהרה, איש בליעל וחנף צבוע, הלא כבר אמרו חז"ל, שה' בישר לדניאל שינוח בשלום ולא יתגלגל עוד!"

נסבו עליו בני העיר, וגרשוהו מהעיר בחרפה...

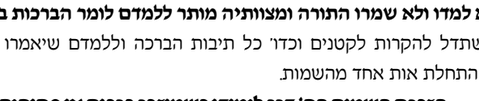

עניית אמן אחר בקשות שונות ואיחולים, וברכות ללא שם ומלכות

מ"ב סק"ט: איתא במדרש כששומע שאחד מתפלל דבר או מברך לישראל אפילו בלא הזכרת השם חייב לענות אמן וכו'. יש הכותבים ש'חייב' לאו דווקא ואין זה אלא ממדת חסידות, וכן הוא באורחות חיים (להרא"ה מלוניל) "ראיתי בתשובת הגאונים שמותר לענות אמן אחר הרחמן שבסוף ברכת המזון וכן מפורש בהלכות גדולות וכן עיקר".

ודע, כי הדברים האמורים הכא היינו בברכות ותפילות שונות שתיקנו לנו קדמונינו, וכגון 'מי שבירך' שעושים בעליה לתורה ולחולה וכדו', וכן בברכות ותפלות שכל 'יחיד' ויחיד הוגה מלבו ומברך ומאחל לחבירו וכדו', אבל נוסח ברכה שתיקנו חז"ל, כשמברכין ללא הזכרת שם ומלכות עקב ספק בחיוב הברכה, וכגון ברכת 'ברוך שפטרני מעונשו של זה' גרע טפי ואין חיוב כלל לענות. אם כי אין בזה איסור ורשאים לענות.

לענות אמן אחר ברכת קטן שלא הגיע לחינוך

סעי' ג', שו"ע: אבל בשעה שהם מברכין לפטור את עצמן כיון דבני חינוך הם עונים אחריהם אמן. ובמ"ב (סקט"ז) משמע דעל ברכה שמברך על אכילה וכה"ג קודם שהגיע לחינוך אין לענות אמן עליו (פמ"ג). וגיל חינוך של קטן לענין זה הוא משעה שיודע עפ"י דעתו למי מברכין ומתפללים, והוא באפשרות שיהיה מגיל חמש והלאה כל קטן לפי חריפותו וידיעותיו, וכשקטן הגיע לדעה זו חייבים לענות על כל ברכותיו אמן, ואפילו כשאוחז באמצע פסוקי דזמרה וכדו'.

והנה, המנהג הפשוט הרווח בישראל מדורי דורות לענות אמן גם אחר ברכת קטני קטנים שלא הגיעו לחינוך, והנח להם לישראל אם אינם נביאים בני נביאים הם, כי בכך גם מחנכים את הקטן בעצמו לענות אמן כששומע ברכות מאחרים, שענין גדול יש בזה אפילו עדיין אינו בר חינוך.

ואפילו ידעינן שהקטן אינו נקי כהוגן מצואה וכדו' שפיר דמי לענות אמן אחר ברכותיו ולחנכו לומר ברכות ושאר דברים שבקדושה, כיון שמחנכים אותו ומעירים תשומת לבו גם לענין ניקיון הגוף, לכן אף על פי שידעינן שאינו נקי לא איכפת לן, כיון שהקטן אינו בר חיובא מדינא, וגם לענין צואה בפי הטבעת אף על פי שמעכבת אצל גדול אפילו במשהו מלומר ברכות ושאר דברים שבקדושה.

ללמד לקטנים ולבעלי תשובה הברכות עם הזכרת השמות הקדושים

מ"ב סקי"ד: ואפילו הרב יכול להזכיר השם כדי ללמד להתינוק הברכות שהרי על כרחך אנו צריכים ללמוד עמהם כדי לחנכם בלימוד התורה וקיום המצוות. ובמ"ג (סי' תרנ"ז מ"ז סק"א) שאפילו הקטן לפני גיל חינוך מותר לומר עמו הברכה בהזכרת השם כדי שיתלמד לומר הברכות, והוא הדין בגדולים שלא למדו ולא שמרו התורה ומצוותיה מותר ללמדם לומר הברכות בהזכרת השם.

אמנם יש להשתדל להקרות לקטנים וכדו' כל תיבות הברכה וללמדם שיאמרו את שמות הקודש בעצמם ע"י רמז או התחלת אות אחד מהשמות.

הזכרת השמות הק' דרך לימודו כשמוזכר ברכות או פסוקים

שם: ודווקא עם התינוק מותר להזכיר את השם, אבל גדול בשעה שלומד הברכות בגמ' אומר בלא הזכרת השם ורק כשלומד הפסוקים הנזכרים בתלמוד רשאי לאומרם כמו שהם כתובים עם הזכרת השם.